

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců Mgr. Filipa Skřivana a JUDr. Ing. Venduly Sochorové v právní věci

žalobců: **a) TP Insolvence, v.o.s.**
 sídlem Černokostelecká 281/7, Praha 10
 insolvenční správce dlužníka Liberty Ostrava a.s.
 sídlem Vratimovská 689/117, Ostrava
 zastoupen Mgr. Bc. Janem Maškem, advokátem
 sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1

 b) Liberty Ostrava a.s.
 sídlem Vratimovská 689/117, Ostrava

proti
žalovanému: **Energetický regulační úřad**
 sídlem Masarykovo nám. 5, Jihlava

o žalobách proti rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu ze dne 21. 1. 2025, č. j. 01909-45/2024-ERU,

takto:

- I. Žaloby se zamítají.
- II. Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce b) požádal dne 11. 1. 2024 o prodloužení licence pro podnikání v energetických odvětvích s předmětem podnikání „obchod s elektřinou“ o 5 let. Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 9. 2024, č. j. 01909-35/2024-ERU, žádost žalobce zamítl. Napadeným rozhodnutím rada žalovaného zamítla rozklad žalobce b) a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Žalobce b) dle správních orgánů neprokázal, že splňuje podmínku finanční způsobilosti ve smyslu § 5 odst. 3 a 6 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), tedy že je schopen zabezpečit výkon licencované činnosti na dobu 5 let.

II. Žaloby

2. Žalobci namítají, že napadené rozhodnutí je odůvodněno prakticky jen tím, že žalobce b) je v úpadku, má nedoplatky na veřejných poplatcích a chybí mu dlouhodobá vize a ani nemůže v současné době z důvodu existence předběžného opatření provozovat svou lokální distribuční soustavu.
3. Žalovaný se dle žalobců namísto posuzování pozitivních kritérií finančních předpokladů zaměřil úzce jen na negativní nevyvratitelné právní domněnky nesplnění finančních předpokladů dle § 5 odst. 6 energetického zákona (zrušení konkursu vedeného na majetek žadatele z důvodu splnění rozvrhového usnesení, zrušení konkursu nebo zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku a existence evidovaných nedoplateků na tzv. veřejných poplatcích). Negativní a pozitivní kritéria žalovaný dle žalobců směšuje.
4. Jestliže zákonodárce negativní nevyvratitelné právní domněnky nedostatku finančních předpokladů omezil na vybrané okruhy případů úpadku, pak nelze extensivním výkladem dovodit, že samotná existence konkursu nevyvratitelnou právní domněnku naplňuje. Konkurs byl přitom na žalobce b) prohlášen ještě před vydáním napadeného rozhodnutí, tj. bylo zřejmé, že tyto domněnky naplněny nejsou, popř. měl řízení již správní orgán prvního stupně do definitivního vyloučení pochybností přerušit.
5. Evidované nedoplatky na tzv. veřejných poplatcích nelze dle žalobců vykládat tak, že existují vždy, jsou-li do insolvenčního řízení přihlášeny pohledávky z tohoto důvodu. Rozhodujícím je to, jak jsou pohledávky plněny v průběhu konkursu. Tomu však žalovaný nevěnoval žádnou pozornost.
6. Naplněním obecných pozitivních kritérií finančních předpokladů se žalovaný prakticky vůbec nezabýval, vyzdvihl jen „nedostatek dlouhodobé vize“, jenž si vyvodil ze zprávy insolvenčního správce, a existenci předběžného opatření, kvůli němuž žalobce b) nemůže momentálně provozovat svou lokální distribuční soustavu.
7. Žalovaný rovněž nesprávně pojal dokazování, pokud uzavřel, že žalobce b) neprokázal splnění podmínky finanční způsobilosti. Správní řízení o předmětné žádosti však není ovládáno zásadou projednací a zásadou formální pravdy, naopak, správní orgán postupuje sám tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu). Rozsah zjištění skutečného stavu tak pro svou vyprázdňenost

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

stran obecných pozitivních kritérií finančních předpokladů nemůže obstát. Žalobci proto navrhuji, aby zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobců

8. Žalovaný odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Upozorňuje, že dle § 5 odst. 3 energetického zákona fyzická nebo právnická osoba, která žádá o licenci, musí prokázat, že má finanční a technické předpoklady k zajištění výkonu licencované činnosti. Důkazní břemeno tedy tížilo žalobce b). Prohlášení konkursu dle žalovaného obecně samo o sobě nemusí bránit závěru, že držitel licence bude schopen finančně tuto činnost vykonávat, nicméně není to u této formy řešení insolvence (oproti např. reorganizaci) pravděpodobné. Důvodem pro zamítnutí žádosti nebyly jen zjištěné nedoplatky na daních a sociálním a zdravotním pojištění. Ani v době, kdy byl žalobce b) před vymáháním pohledávek chráněn moratorium, nebyl schopen platit včas platby společnosti ČEZ ESCO, a.s., za dodanou elektřinu a byl několikrát v prodlení s platbou. Při posouzení finanční způsobilosti nejde pouze o to, zda má žalobce b) dostatek peněz na splácení přihlášených pohledávek, které mu vznikly v minulosti, nýbrž o to, zda je schopen splácet také budoucí závazky, které mu vzniknou při výkonu licencované činnosti. Žalovaný navrhuje žaloby jako nedůvodné zamítnout.
9. Žalobce a) v replice uvádí, že § 5 odst. 3 energetického zákona nepředstavuje průlom do zásady vyšetřovací a zásady materiální pravdy; jde pouze o hmotně-právní vymezení mantinelů pozitivního rozhodnutí. Žalovaný dal ve svém vyjádření jasně najevo, že držitele licence, který je v konkursu, posuzuje jiným prismaem než ostatní držitele, pro což nemá oporu v zákoně. Pokud měl žalovaný konkrétní důvodné pochybnosti o skutečném naplnění finančních a technických předpokladů, měl tímto směrem upřít své úsilí o objasnění stavu věci.

IV. Posouzení věci krajským soudem

10. Obě žaloby byly podány včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)], osobami k tomu oprávněnými (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloby jsou přípustné (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
11. Žaloby **nejsou** důvodné.
12. Podle § 5 odst. 3 energetického zákona *fyzická nebo právnická osoba, která žádá o udělení licence, musí dále prokázat, že má finanční a technické předpoklady k zajištění výkonu licencované činnosti.*
13. Podle § 5 odst. 6 energetického zákona (ve znění do 31. 7. 2025) *finančními předpoklady se rozumí schopnost žadatele finančně zabezpečit provozování činnosti, na kterou je vyžadována licence, a schopnost zabezpečit závazky nejméně na období 5 let. Finanční předpoklady žadatel nesplňuje, pokud v průběhu uplynulých 3 let soud zrušil konkurs vedený na majetek žadatele proto, že bylo splněno rozvrhové usnesení, nebo soud zamítl insolvenční návrh proto, že majetek dlužníka nebude postačovat k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo rozhodl o zrušení konkursu proto, že majetek dlužníka je zcela nepostačující. Žadatel o licenci není finančně způsobilý, jestliže má evidovány nedoplatky na daních, clech a poplatcích, pojistném na sociálním*

zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistném na všeobecné zdravotní pojištění a na pokutách.

14. Podle § 7 odst. 4 písm. d) energetického zákona se k žádosti o licenci připojí doklady prokazující finanční a technické předpoklady. Způsob prokazování finančních a technických předpokladů stanoví na základě zmocnění v § 98a odst. 2 písm. o) energetického zákona vyhláškou Energetický regulační úřad (srov. zejména § 2 vyhlášky č. 8/2016 Sb., o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích).
15. Jak uvádí i žalobci v žalobě, finanční předpoklady jsou v § 5 odst. 6 energetického zákona definovány pozitivně jako schopnost žadatele finančně zabezpečit provozování činnosti, na kterou je vyžadována licence, a schopnost zabezpečit závazky nejméně na období 5 let.
16. Právní úprava dále výslovně stanoví, že finanční předpoklady nejsou splněny, pokud v uplynulých třech letech soud zrušil konkurs vedený na majetek žadatele proto, že bylo splněno rozvrhové usnesení, nebo soud zamítl insolvenční návrh, jelikož majetek dlužníka nepostačoval k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo ze stejného důvodu rozhodl o zrušení konkursu. Žadatel dále není finančně způsobilý, jestliže má evidovány nedoplatky na daních, clech a poplatcích, pojistném na sociálním zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistném na všeobecné zdravotní pojištění a na pokutách. Žalovaný při naplnění těchto (negativních) podmínek licenci žadateli bez dalšího neudělí. To ovšem v žádném případě neznamená, že při jejich nenaplnění žadatel finanční předpoklady udělení licence splňuje (ať již je v úpadku či nikoliv).
17. K negativním podmínkám neudělení licence žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí uvedl, že si je vědom, že rozhodnutím o úpadku je omezeno disponování s majetkovou podstatou a úpadce tak nemůže svévolně rozhodovat o uhrazení svých závazků. Žalobce b) však měl již před rozhodnutím o úpadku dlouhodobě problémy s úhradou pojistného na sociální zabezpečení. V květnu roku 2024 dosahoval nedoplatek výše přes 40 milionů korun; ten byl sice později uhrazen, nicméně platby za následující měsíc uhrazeny nebyly, což plyne jak z vyjádření ÚSSZ, tak z přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení. K červnu 2024 měl žalobce b) nedoplatky na zdravotním pojištění u RBP, zdravotní pojišťovny a Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky v řádech milionů korun, což se následně potvrdilo ve vedeném insolvenčním řízení, kde pohledávky vůči zdravotnímu pojištění přihlášily také další zdravotní pojišťovny, a to v řádech desítek milionů korun.
18. Žalovaný však dále uvedl, že dle rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu č. j. 04384-19/2019-ERU v případě, že se žadatel nachází v úpadku a existují výše uvedené nedoplatky, není možné rezignovat na zkoumání finančních předpokladů a automaticky vyslovit závěr o finanční neschopnosti žadatele, pokud se žadatel nacházel v procesu řešení úpadku reorganizací a existoval předpoklad jeho oddlužení a přechodnosti situace, kdy nemohl splnit uvedené závazky. Tím reagoval žalovaný na odkaz žalobce na jinou část citovaného rozhodnutí, podle níž „*skutečnost, v důsledku níž by nebylo možné licenci udělit, nemusí nicméně ve specifických případech znamenat nemožnost prodloužení licence na další období*“.
19. Žalovaný tedy negativní a pozitivní podmínky „nesměšoval“ ani extensivním výkladem nedovozoval, že samotným prohlášením konkursu je naplněna nevyvratitelná právní domněnka nesplnění finančních předpokladů výkonu licencované činnosti. Žalovaný

naplnění negativních podmínek spatřoval výhradně v tom, že žalobce b) vykazoval dlouhodobě (a i ke dni vydání rozhodnutí) nedoplatky na tzv. veřejných poplatcích v řádech desítek milionů korun. Tato skutková zjištění mají oporu v podkladech správního spisu a ani žalobce je nijak nerozporuje. Z hlediska § 5 odst. 6 energetického zákona je pak dle zdejšího soudu rozhodná výhradně existence daných nedoplatků, nikoliv to, zda, kdy a jakým způsobem mají být v budoucnu v průběhu konkursu uspokojovány, jak bez podrobnější argumentace prezentují žalobci v žalobách. Ze shora uvedených důvodů ovšem žalovaný považoval i přes naplnění dané negativní podmínky za rozhodující zkoumat schopnost žalobce b) finančně zabezpečit provozování činnosti, na kterou je vyžadována licence, a schopnost zabezpečit závazky nejméně na období 5 let (pozitivní předpoklady).

20. Žalobce b) dle vlastních tvrzení provozuje licencovanou činnost více než 20 let a svůj model (obchodování s elektřinou prostřednictvím vlastní distribuční soustavy pouze pro odběratele v areálu Liberty Ostrava) nehodlá měnit. Žalovaný k tomu uvedl, že v minulosti žalobce b) nakupoval elektřinu od společnosti TAMEH Czech s.r.o. Žalobce nicméně pozastavil platby, což mělo podíl na druhotné platební neschopnosti této společnosti, která se od prosince 2023 nachází v úpadku a elektřinu již nevyrábí. Žalobce b) tak veškerou elektřinu nakupuje od jiného subjektu, společnosti ČEZ ESCO, a.s. Smlouva o dodávce nebyla v květnu 2024 prolongována, neboť žalobce b) ve stanovené lhůtě neuhradil sjednanou částku a musela tak být uzavřena nová smlouva, která reflektovala pouze částečnou úhradu zálohy a smlouva byla platná pouze do poloviny června 2024, s tím, že smlouva o dodávce byla prodloužena do 30. 6. 2024, a to po zaplacení chybějící zálohy. Ze samotného průběhu uzavření této smlouvy je zřejmé, že žalobce b) nemá dlouhodobě zajištěné finanční prostředky na zaplacení svých závazků ani na jeden měsíc dopředu, natož aby disponoval finančními prostředky, které zajistí výkon licencované činnosti na dobu delší, např. 5 let. Byť žalobce b) v předloženém podnikatelském plánu nepřipouští žádné finanční potíže s tím, že má dostatek finančních prostředků pro výkon licencované činnosti, a opírá se finanční stabilitu skupiny, reálný výkon této licencované činnosti hovoří o přesném opaku.
21. Z předložených bankovních výpisů je zřejmý bankovní zůstatek pohybující se od řádů desítek tisíců až po jednotky milionů Kč, což ale představuje finanční prostředky na chod celé společnosti, nikoli pouze na výkon licencované činnosti. Jenom měsíční náklady na zaměstnance vysoce převyšují částku, kterou měl žalobce b) na svém účtu.
22. V době podání žádosti o prodloužení licence na obchod s elektřinou bylo rozhodnuto o vyhlášení všeobecného moratoria majícího za cíl pomoci stabilizovat finanční situaci žalobce b) a zahájit preventivní restrukturalizaci. I přes prodloužení tohoto moratoria a preventivní restrukturalizaci se to nepodařilo a 21. 6. 2024 byl vyhlášen úpadek žalobce b). Jeho špatná finanční situace je zřejmá z množství přihlášených pohledávek, přičemž pohledávky dosahují částky v řádech miliard korun. Mzdové nároky zaměstnanců při platební neschopnosti přešly na Úřad práce České republiky. Jelikož žalovaný přes opakované výzvy od insolvenčního správce neobdržel k výkonu licencované činnosti bližší informace, vycházel žalovaný ze zprávy insolvenčního správce ze dne 26. 7. 2024, která byla zveřejněna v insolvenčním rejstříku, a ze které plyne, že společnost nemá dlouhodobou vizi a řízení se jeví jako náhodné, založené na improvizaci, je pouze krátkodobého charakteru a nejsou předkládány žádné dokumenty, ze kterých by byly zřejmé finanční příjmy a zajištění dostatečných finančních prostředků, a ani není aktuálně schopen vysvětlit, jak hodlá hradit

vznikající náklady a jaké předpokládá řízení finančních toků v nejbližší budoucnosti. Ve zprávě je také uvedeno, že žalobce b) nepočítá s významnější finanční podporou od jeho skupiny Liberty Steel Group, což je v přímém rozporu s tím, co uvedl ve svém podnikatelském plánu k výkonu licencované činnosti.

23. Žalovaný uzavřel, že žalobce b) nepředložil dokumenty prokazující dostatečné peněžní prostředky, přičemž z vedeného insolvenčního řízení plyne, že v současné době není ani zřejmé, jakým způsobem hodlá žalobce b) financovat výkon licencované činnosti v nejbližších měsících. Žalobce b) tudíž neprokázal splnění podmínky finančních předpokladů podle § 5 odst. 6 energetického zákona.
24. Žalobcům lze dát v zásadě za pravdu v tom, že důvodem neprodloužení licence pro nesplnění finančních předpokladů je v první řadě to, že žalobce b) je v úpadku, má nedoplatky na veřejných poplatcích a není ani zřejmé, jakým způsobem hodlá v dlouhodobém horizontu provozovat a financovat výkon licencované činnosti, přičemž již v době podání žádosti měl problémy dostat svým závazkům vůči dodavateli elektřiny a v současné době z důvodu existence předběžného opatření nemůže ani provozovat svou lokální distribuční soustavu. Dle zdejšího soudu však tyto nosné závěry napadeného rozhodnutí ob stojí a jsou podepřeny poměrně podrobným (shora shrnutým) odůvodněním, se kterým ani žalobci v zásadě nijak konkrétně nepolemizují. Není tedy pravdou, že se správní orgány prakticky vůbec nezabývaly splněním pozitivních kritérií finančních předpokladů, resp. že rozsah zjištění skutkového stavu pro svou vyprázdňenost v tomto směru nemůže obstát.
25. Úpadek žalobce b), resp. prohlášení konkursu, hodnotil žalovaný jako jednu ze skutečností podstatných pro hodnocení finančních předpokladů provozování licencované činnosti, což je zcela logický postup odpovídající zákonné úpravě. Rovněž odborná literatura uvádí, že „skutečnost, že se žadatel dostal do úpadku či že soud rozhodl o jeho úpadku, sama o sobě není překážkou pro získání licence, byť lze mít za to, že bude-li žadatel v úpadku, nebude schopen dostat požadavku na doložení schopnosti finančně zvládnout provozování licencované činnosti a licenci nezíská. Nelze odhlédnout ani od toho, že rozhodnutí o úpadku patří mezi fakultativní důvody pro zrušení licence [§ 10 odst. 3 písm. b)].“ (srov. Eichlerová, K.; a kol. Energetický zákon: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016). *Obiter dictum* lze dále uvést, že podle nyní účinné právní úpravy dokonce platí, že žadatel o licenci nesplňuje finanční předpoklady již *ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o úpadku do dne právní moci rozhodnutí, kterým se insolvenční řízení končí* [§ 5 odst. 6 písm. a) energetického zákona ve znění účinném od 1. 8. 2025].
26. K námitce nesprávného způsobu dokazování zdejší soud v první řadě uvádí, že řízení o změně licence pro podnikání v energetických odvětvích spočívající v prodloužení doby platnosti licence je řízením o žádosti. Jak uvádí i žalovaný ve svém vyjádření, podle § 5 odst. 3 energetického zákona v tomto řízení žadatel musí prokázat, že má finanční a technické předpoklady k zajištění výkonu licencované činnosti. Nejedná se v žádném případě pouze o vymezení hmotně-právních předpokladů vyhovění žádosti, jak naznačuje žalobce a) v replice, nýbrž o výslovné zákonné promítnutí obecné zásady, že jakkoliv povinnost zjistit podstatný skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti má zásadně správní orgán (§ 3 správního řádu), v řízení vedeném na základě žádosti leží důkazní břemeno primárně na žadateli, nikoliv na správním orgánu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 7 Azs 554/2018-31, a tam odkazovaná judikatura).

27. V nynější věci žalovaný v průběhu řízení v prvním stupni žalobce b) opakovaně vyzýval k odstranění vad žádosti a doložení dokladů dle § 2 vyhlášky č. 8/2016 Sb., o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích, kterými se finanční předpoklady prokazují. Všechny tyto doklady žalobce b) doložil, po jejich doplnění byla tedy v tomto směru žádost bezvadná. Žalovaný dále sám obstaral v průběhu řízení další podklady vztahující se k posouzení finančních předpokladů ve smyslu § 5 odst. 6 energetického zákona, a to zejména veřejně dostupné dokumenty z insolvenčního řízení, informace od příslušné správy sociálního zabezpečení a zdravotních pojišťoven, informace od operátora trhu a od společnosti ČEZ ESCO, a.s. Žalovaný tedy opřel svá skutková zjištění o žádost žalobce včetně všech náležitostí a další podklady, které shromáždil vlastní úřední činností. Nelze tudíž souhlasit s námitkou, že žalovaný „nesprávným způsobem pojal proces dokazování“.
28. Před vydáním prvostupňového rozhodnutí byl žalobce b) vyzván k seznámení s podklady rozhodnutí a byl poučen o možnosti vyjádřit se k nim. Pakliže měl žalobce b) další informace či podklady, např. k prodeji svého obchodního závodu nebo obecněji, ke své situaci v průběhu konkursu a k plánu výkonu licencované činnosti [jak naznačuje žalobce a) v replice], bylo v první řadě na něm, aby na ně žalovaného v průběhu řízení upozornil, resp. případně, aby žalobci vyhodnocení shromážděných podkladů provedené žalovaným zpochybnili konkrétní argumentací v žalobě, což ovšem neučinili. Za těchto okolností pouhá obecně formulovaná žalobní námitka „formální vyprázdněnosti“ zjišťování skutkového stavu s odkazem na § 3 správního řádu nemůže být důvodná.

V. Závěr a náklady řízení

29. Ze shora uvedených důvodů zdejší soud žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 s. ř. s. Neúspěšní žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

Brno 29. srpna 2025

David Raus v.r.
předseda senátu